

NATUR- KRISE = KULTUR- KRISE

KONFERANSE PÅ MAIHAUGEN
LILLEHAMMER

MÅNDAG
28. OKTOBER

TYSDAG
29. OKTOBER

Verda er ramma av krig og naturkrise. Her heime er presset på naturen større enn nokon gong. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Korleis kan vi sikre ei berekraftig framtid for eigen natur og kultur?

Fjellet og utmarka er viktige ressursar for dei som driv skogbruk, kjøt- og mjølkeproduksjon. For hyttefolk og andre er naturen òg til glede og inspirasjon. I naturen møtest menneske med ulike interesser og behov. Av slikt oppstår motsetningar, men òg dialog og nye moglegheiter. Stadig fleire kjempar om tilgangen til naturressursane. Men er det plass til alle?

Med ei global klimakrise og krigar i Europa og Midtausten blir spørsmål om sjølvforsyning og bevaring av matjord og kulturminne viktige spørsmål også her heime. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Kva kan bygda lære av dei store krisene? Korleis kan vi sikre natur- og kulturressursane best for framtida?

I museumsprosjektet «Eit skigardsdele – frå stølskultur til hytteindustri» undersøker musea i Innlandet ulike forvaltningspraksisar i sterkt utbygde støls- og utmarksområde. På årets konferanse spør vi korleis vi alle kan bidra til ei berekraftig framtid med fokus på samarbeid og inkludering og langsiktig forvaltning av naturressursane.

Vi ser òg utviklinga i lys av erfaringane frå Lake District i England. Her har ein drive turisme sidan 1700-talet. Sameksistensen har skapt spenning og konflikt mellom ulike miljø og interessentar, men òg vekst, verdiskaping og ei framtid for bygda.

MÅNDAG
28. OKTOBER

TEMA 1: KVINNER, MAT OG INNOVASJON

Ø1, mat og mingling på Kjøpstaden

19.00–22.00

Samtale med:

- **Helen Rebanks** – frå jord til bord. Erfaringar frå Lake District.
- **Heidi Bjerkan** – høgst av alt står jorda. Frå Credo til Nasjonalbiblioteket.
- **Kathrine Kinn** – landbruk, kjønn og innovasjon. Erfaringar frå eige liv.

Helen Rebanks, bonde, lærar, kokk og forfattar frå Lake District i England. Jordbruksinnovatør og rådgjevar i mat og berekraft for folk frå heile verda. Debutboka, *The Farmer's Wife*, kom ut i 2023 og vart ein umiddelbar Sunday Times-bestselar.

Heidi Bjerkan, kokk og driver av Michelin-restauranten Credo i Oslo. Årets kjøkkensjef i 2015, Ingrid-prisen og Matprisen i 2017, og Kokkenes Kokk i 2019. Ambassadør for Bocuse d'Or.

Kathrine Kinn, sosiolog, forfattar og bonde på eit småbruk i Telemark. Tidlegare nestleiar i Norsk Bonde- og Småbrukarlag fra 2018 til 2020.

Helen Rebanks

Heidi Bjerkan

Kathrine Kinn

TYSDAG
29. OKTOBER

TEMA 2: MATBEREDSKAP OG SJØLVFORSYNING

Seminar på Maihaugen

09.00–09.55

James Rebanks, sauebonde og bestseljande forfattar frå Lake District i England. Rebanks kritiserer industrialiseringa av jordbruket og framsnakkar ein økologisk og tradisjonell tilnærming til matproduksjon. Rebanks er seminarets hovudtalar.

10.00–10.30

Anders Nordstad, siviløkonom, blogger og vaktbikkje. På Anders Nordstad Blogg [50 0000 følgjarar] framsnakkar han eit småskala familielandbruk, og kritiserer utviklinga med stordrift, kommersialisering og eigne merkevarer (EMV).

10.30–11.00

Pål Talmo, forsvarskoordinator mellom Trøndelag fylkeskommune, Ørlandet kommune og Forsvaret ved Ørlandet flystasjon, er oppteken av mat som beredskap. I ulike situasjonar, og særleg i ei tid med krig og politisk uro, er det viktig at vi som samfunn greier å forsyne oss sjølve med mat. Talmo snakkar om lokalmat som verdiskapar, kulturberar og beredskap.

11.00–11.30 PAUSE

Anders Nordstad

Pål Talmo

James Rebanks

TYS DAG
29. OKTOBER

TEMA 3: ER DET Plass TIL ALLE?

Samtale om reiseliv og allemannsrett mm

11.30–12.00

Kjersti Bjørnstad (SP) er statssekretær i Klima- og miljødepartementet og tidlegare fylkespolitikar i Oppland og Innlandet. Bjørnstad vil snakke om reiselivet som eit demokratisk gode og som støtte til ei berekraftig og framtdsretta lokalsamfunnsutvikling.

12.00–12.30

Vandring i naturen er godt for folkehelsa, men auka trafikk kan utgjere eit trugsmål mot naturen og dyra. Er det på tide å begrense allemannsretten? Innlegg ved **Ingunn Elise Myklebust**, professor ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen.

12.30–13.30 LØNSJ

Kjersti Bjørnstad

Ingunn Elise Myklebust

TYSDAG
29. OKTOBER

Linda Veiby

Hanne
Fjerdingby Olsen

Nils Petter
Faarlund

TEMA 4: EI FRAMTID FOR NATUR- OG KULTURARVEN?

14.00–14.30

Kulturminne er mål i krig og konflikt. For menneske på flukt kan tap av kulturarv kjennest som ei tilleggsbelastning. I lys av dei globale kulturminnetapa, kva blir strategien for å sikre og styrke vernet av vår eigen kulturarv? Innlegg ved **Linda Veiby**, konstituert avdelingsdirektør i Riksantikvaren med ansvar for beredskap, landskap og klima.

14.30–15.00

Landbruksindustrien veks, men småbruka blir lagt ned og utmarkene gror att. Korleis skal vi få til ei realistisk omstilling til beste for naturressursane, dyra, menneska og maten? Innlegg ved **Hanne Fjerdingby Olsen**, førsteamanuensis ved fakultetet for biovitenskap ved Norges miljø- og biovitenskaplege universitet, og leiar for NMBU berekraftsarena – Sustainable Food Systems.

15.00–15.30

Jorda skal mette 8 milliardar menneske. Saman med dei landlevande domestiserte pattedyra utgjør menneska 96 % av den globale biomassen pattedyr. Det gir ikkje mykje plass til dei ville dyra og den urørte naturen. Kva blir framtida for naturarven når stadig nye areal skal brukast til å brødfø oss menneska? Innlegg ved **Nils Petter Faarlund**, tindevegledar og amanuensis i friluftsliv.

15.30–16.00 PAUSE

16.00–17.00

Panel samtale

Verda er ramma av krig og naturkrise. Korleis påverkar dei dramatiske hendingane i verda vår eigen kvardag? Korleis kan vi sikre ei berekraftig framtid for eigen natur og kultur? Deltakarar i samtalen er:

- Statssekretær **Kjersti Bjørnstad**
- Forfattar og bonde **James Rebanks**
- Avdelingsdirektør **Linda Veiby**

PÅMELDING, PRIS, OVERNATTING

STAD: Maihaugen, Lillehammer

TID: Måndag 28.–tysdag 29. oktober 2024

MÅLGRUPPE: Alle med interesser for utviklinga i fjellet og utmarka

PRIS: Kr 800 (inkl. lønsj)

DIGITALT: Arrangementet blir streama

PÅMELDING: museumbillett.no/museum/1/produkt/1117

PÅMELDINGSFRIST: 11. oktober

KONFERANSEHOTELL: Scandic Lillehammer Hotel.

[Bestill her](#) eller ring 61 28 60 00. Referansekode BSTI281024

ARRANGØR: Maihaugen, Valdresmusea, Randsfjordmuseet,

Gudbrandsdalsmusea og Anno Museum

Konferansen er del av museumsprogrammet «Eit skigardsdele».

Programmet har støtte frå Kulturdirektoratet.

